

08

TEATRE AL MUSEU DEL TER
MÉS ENLLÀ DE LES VISITES
TEATRALITZADES

SESSIÓ CONTINUA

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

Anna Presegué Coll
Joan Roura Herrero

#museudelter #MANLLEU

Museu del Ter Plaça de les Dones del Ter, 1
08560 - Manlleu - T 938515176
info@museudelter.cat
www.museudelter.cat

e-MUSEUdelTER

SESSIÓ CONTINUA

Anna Presegué Coll
Joan Roura Herrero

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

Correcció i revisió del textos a càrrec de Mariona Casas Deseures

Fotografies: Xevi Vilaregut

Disseny: StudiDF.com

ISBN 978-84-09-55163-7

Setembre de 2023

Direcció editorial **e-MUSEUdelTER**: Carles García Herмосilla

PRESENTACIÓ

El cinema va aparèixer a finals del segle XIX i té una importància preponderant durant tot el segle XX. No solament com a art emergent, sinó que la seva influència impacta en la vida social de la gent: en la nostra manera de fer, de vestir, de parlar, de seduir, etc.

Sessió contínua no és només un recorregut per la història del cinema a Manlleu: és la nostra història, explicada amb el cinema de fons. Perquè el cinema forma part de les nostres vides.

Hi va haver una època en què anar al cinema era una de les poques formes de distreure's i de socialitzar-se. Les sales de cinema dels pobles eren veritables punts de trobada dels diumenges a la tarda. A vegades,

quina pel·lícula es projectés era un detall bastant secundari.

Des de la invenció del cinema fins a l'inici de la seva decadència, cap als anys noranta del segle XX, l'obra se centra en la vida de l'Eudald i de la seva família. Una vida dedicada, com tantes d'altres, a la feina del dia a dia, però amb una passió de fons: el cinema. Un veure passar la vida des del pati de butaques o des de darrere d'una màquina de projecció.

Les pel·lícules i la realitat sovint se'ns barregen en un guió teatral, en una sessió contínua i nostàlgica de les nostres vides.

SESSIÓ CONTINUA

ESTIU 2019

Museu del Ter i CorCia teatre presenten

SESSIÓ CONTINUA

Nits de teatre al #MuseuDelTer

Tots els divendres i dissabtes del 5 de juliol al 10 d'agost de 2019 · Hora: 21h
Preu: 16€ · Lloc: Museu del Ter (Manlleu)

Direcció:
Anna Presegué
Joan Roura

Repartiment:
Jordi Arqués, Marcel Cobos,
Laia Monforte, Cesc Pérez i
Joan Roura

Tècnic de llums i so:
Joan Serra

Espai escènic:
Clàudia Serra

Fusteria:
Francesc Codony

Fotografia:
Xevi Vilaregut

Vídeos:
Xef Vila

Cartell i Programa original del 2019

ESCENA 0

[planta baixa del Museu]

Un personatge estrofolari, amb un clar accent francès, fa entrar el públic. L'escena ens transporta a la plaça de Manlleu a finals dels segle XIX.

MATHIEU Benvinguts, *bienvenue*, passeu, *passez-vous*, merci, si us plau, *assellez-vous! Madame, Monsieur.*

Merci per ser aquí, *avec moi*, amb mi, aquesta nit [Pausa]. Una nit que no oblidareu *jamais*, *j'espère* [riu].

Aquesta nit sereu testimonis d'un fet *extraordinaire*, vosaltres podreu dir als vostres fills i als vostres nets, que "hi éreu", *oh oui, mesdames et messieurs*, que "hi va ser" en aquest moment *historique*.

Què us ha portat avui aquí? La casualitat? *Ne crois pas*, no ho crec pas, *la curiosité? Peut être, oh la la, fantastique* qualitat la *curiosité...*

Oh, perdó, m'excuso, no em soc pas presentat. *Jo m'appelle Mathieu*, per servir-vos. M'agradaria, j'aimerais d'explicar-vos una petita gran *histoire*, si m'ho permeteu.

En el meu viatge per arribar fins aquí, he passat per molts pobles i ciutats, i allà on el tren s'ha aturat, he pogut compartir aquesta història i he deixat a tot arreu gent entusiasmada pel que varen contemplar atònits. *Oui, c'est vrai! Oh, la, la!* I desitjo de tot *coeur* que així passí aquí a Manlleu.

No, no, *mesdames et messieurs*, no soc un xarlatà, no veng pomades, ni elixirs, *bien sûr* [riu], no, no... ni herbes curatives, ni unguents miraculosos, res més lluny del meu propòsit.

Només us demano que m'acompanyeu en aquest viatge de somnis, fantasia, il·lusió i màgia! Totes aquests paraules es faran realitat en un instant que no oblidareu *jamais*. [Pausa].

Tot va començar de nou per a mi, el 28 de desembre de 1895, *au Salon Indian du Gran Café*, a París. Aquella nit, vaig tenir la sort de conèixer els mestres, els visionaris, els inigualables August i Louis, la nit que van presentar al món, senyores i senyors... *La lanterna màgica*. I des d'aquell instant, tant jo com d'altres, ens vàrem convertir, des d'aquell moment, en els seus profetes, viatjant per pobles i ciutats... de París a Londres, de Moscou a Roma, de Toulouse a aquí a Manlleu, passant per Chicago, Oklahoma, Massachussets, Sant Hipòlit de Voltregà i Nova York.

Mesdames et messieurs, tinc l'honor de presentar-vos... el cinematògraf! Tatxan! *Voilà!* Gràcies a aquest invent, viatjarem en l'espai i en el temps, serà com anar en un gran vehicle que ens portarà per paisatges increïbles i per les emocions més amagades. A partir d'ara, canviaran els costums, la moda, la pintura, la literatura, les relacions humanes... tanmateix: riurem i plorarem junts i viurem moments inoblidables sense moure'ns del nostre lloc.

La història que sortirà d'aquí és la història que pot ser la de qualsevol nen de Manlleu, quan la *curiosité* el va fer descobrir la seva veritable passió: *le cinéma*, el cinema! I també és la història del seu entorn. El primer amor, el primer petó, potser amagat, lluny de mirades furtives.

Prepareu-vos per descobrir, *mesdames et messieurs*, una nova manera de veure el món. Deixeu-vos endur per la imaginació. Comença el viatge. Esteu preparats?

S'engega el cinematògraf.

ESCENA 1

[Escenari]

Inici Eudald

L'Eudald seu en una butaca de casa seva. Just darrere d'ell hi ha un gran tel transparent on succeeixen totes les escenes que va recordant.

EU DALD Digui'm? Hola, Elisabet, que encara no ets al tren? Ah, què vols dir que no vindràs? La setmana passada ja no vas venir! Fa tres setmanes que no vens...I quan vens et falta temps per deixar les maletes i anar-te'n al Keepers o a Xauxa... O els exàmens, els exàmens! dilluns tens un examen? De què és? D'edició de vídeo? I ja fas servir aquella màquina de filmar que et vaig comprar a Can Mandanga? Oh, collons és bona, eh? Em va costar molts *cuartos*. Entre els exàmens i el noviet tot són excuses per no venir. Però la setmana que ve segur, eh, que és el meu *cumpleanys*, sí... i la tieta Dolors aquesta setmana ja m'estava parlant de la vedella a la jardinera que t'agrada tant. Sí, ja t'ho compensaré, sempre estem igual. M'ho compensaràs... o... al Sidney em sembla que no... perquè diuen que tanquen, *hasta* per anar a cine haurem d'anar a Vic. Per cert, com està ta mare? Ja està bé del constipat? Sí, *bueno*... molt bé... *[riu]* que ja rabia? Bon senyal! Vol dir que es troba bé, eh? Collons, és clar que hi és, en José a casa... algú l'havia de cuidar si tu tens exàmens, no? En José és la seva parella. Per cert, vaig trobar a les golfes les bobines de Super-8 de quan eres petita... vaig ben repassar la màquina i es veuen ben bé... Avui ho tenia tot muntat per quan vinguessis però ja les mirarem la setmana que ve. De fet, et volia demanar un favor: a veure si podries passar això de Super-8 a VHS en algun lloc per aquí a Barcelona... d'acord, gràcies. Sí, jo estic bé. Sí que busco sí, saps què passa? Que

aquestes empreses d'aquí a Manlleu ja no amplien personal, la majoria tanquen però no pateixis, no paro, no, faig més coses que mai, aprofito per fer totes les coses que no podia fer mai. *Vale, vale*, Elisabet, ja parlarem, ens veiem la setmana que ve. Un petó. Cuida't. Records a la mare.

ESCENA 2

L'Eudald està assegut a la part del davant amb el projector Super-8. La Mercè és al mig de l'escena. L'Eudald està recordant aquest moment que van viure i el sentim en les primeres repliques en veu en off.

Venint de dintre.

- EUDALD** Ara vinc, que vaig a buscar *tabaco*. No, no trigo pas...
- MERCÈ** En vols?
- EUDALD** De què?
- MERCÈ** De *tabaco*, però fumo Ducados.
- EUDALD** Jo també, però no, gràcies. N'he de comprar igualment.
- MERCÈ** De totes maneres a dins no crec que et deixin fumar.
- EUDALD** A baix, no *[aquí hi ha un canvi i parla ell en directe]*. Però a dalt, sí.
- MERCÈ** Què vols dir a dalt?
- EUDALD** Collons, doncs que si no pujo no començarà la pel·lícula...
- MERCÈ** Com, tu ets el que fa el cine?
- EUDALD** Ui, no... el cine està fet de fa molt temps... soc el que posa la pel·lícula.
- MERCÈ** *[Emocionada]* Tu ets el maquinista d'aquest cine?
- EUDALD** M'ho combino amb un parell, jo abans treballava a l'Edison, em van venir a buscar i ara estic a aquí a Can Garcia, però sí...

- MERCÈ** Ostres, doncs quina feina més maca, no?
- EUDALD** Feina! Si hagués de viure d'això, malament aniria... no és ben bé una feina...
- MERCÈ** Vull dir això que fas aquí, que és molt... no sé, és molt especial... és una mica màgic...
- EUDALD** Màgic! *[Riu]*. Bueno, màgic, el dia que vulguis te l'ensenyo...
- MERCÈ** De veritat? Em faria molta il·lusió...
- EUDALD** *Bueno*... no deixa de ser una cosa mecànica...
- MERCÈ** Sí, d'acord, és una cosa mecànica, però no sé si ho has pensat mai així: aquesta cosa mecànica que fas, obre una finestra a altres mons i fa que la gent ens oblidem dels nostres problemes de cada dia durant una estona. Això és una mica màgic, no?
- EUDALD** No ho havia pensat mai així, no...
- MERCÈ** A mi, és que m'encanta el cine... podria passar-me hores mirant pel·lícules, parlant de pel·lícules... mira, no fa gaire vaig anar a veure *El séptimo sello*, saps? L'has vista?
- EUDALD** No, no l'he vist. Sé que la volien agafar, però ens volien encolomar tot un lot de pel·lícules que no ens acabem de convèncer...
- MERCÈ** Jo la vaig veure a Barcelona quan encara estava allà...
- EUDALD** *[Sorprès]* Tu ets de Barcelona?
- MERCÈ** Sí, ara fa un temps que estic per aquí... treballo d'escriptura a la fàbrica del meu pare... la vaig veure a Barcelona en un cinefòrum.
- EUDALD** Cinefòrum? Aquí també n'hi ha un, de cinefòrum! A la caixa *d'orus*.

- MERCÈ** Sí, ja ho sé...
- EUDALD** A vegades m'ho diuen per anar-hi a passar alguna pel·lícula...
- MERCÈ** Ah, sí?
- EUDALD** Oh, i tant! foten unes dissertacions que *bueno*...No acaben mai!
A vegades són més llargues les xerrades de després que no pas la pel·lícula.
- MERCÈ** Oh, és fantàstic! A mi m'encanten els cinefòrums!
- EUDALD** A mi també, a mi també... però jo, què vols que et digui, tu... soc més de mirar la pel·lícula i prou, tu... I que després cadascú que hi pensí a casa seva... no ho sé... A més, tu, ho foten un dia feiner i l'endemà m'he d'aixecar d'hora.
- MERCÈ** Home, però és maco, compartir-ho amb els altres que han vist la pel·lícula... trobar diferents punts de vista... Amb aquesta d'*El séptimo sello*... no l'has vista, eh, m'has dit?
- EUDALD** No...
- MERCÈ** Doncs mira, és un home que se li apareix la mort per emportar-se'l, però ell li diu que abans juguin una partida d'escacs: si guanya la mort, se l'emportarà, però si guanya ell, l'ha de deixar en pau per sempre.
- EUDALD** Collons, entretingut, això, eh?
- MERCÈ** I a partir d'aquí comença tota una reflexió filosòfica al voltant de la mort...
- S'interromp l'escena. Eudald torna de nou al racó on hi ha el projector. Reaccionant al que està recordant, al cap d'uns segons la Mercè continua l'explicació.*
- MERCÈ** ... que no vèiem el moment d'acabar, que potser vam estar-hi, no ho sé... tres hores, allà...

- EUDALD** Com et dius?
- MERCÈ** Mercè, i tu?
- EUDALD** Jo, Eudald.
- MERCÈ** Molt de gust
- EUDALD** Igualment
- Tots dos riuen.*
- MERCÈ** Bé, doncs... ja ens anirem veient per aquí... Jo intento venir sovint... Si puc, vinc cada diumenge.
- EUDALD** Ah, sí?
- MERCÈ** Sí.
- EUDALD** Diumenge passat no vas venir...
- MERCÈ** *[Sorpres]* Carai... no, no vaig venir...
- EUDALD** Perdona, tampoc vull semblar que t'estigui vigilant, eh? Però... saps què? És que em fas pensar... *Bueno*, tens una retirada, eh?... amb una actriu...
- MERCÈ** *[Rient]* No, home, no!
- EUDALD** Que sí...
- MERCÈ** No, no... quina?
- EUDALD** No, no, va, en *sèrio*, que no cal...
- MERCÈ** Va!
- EUDALD** No...

MERCÈ Va, va, digue-m'ho.

EUDALD Amb la Silvana Mangano.

MERCÈ Aquella d'*Arroz amargo*?

EUDALD Sí, entre d'altres...

MERCÈ Com *Ulisses, Anna, Mambo...*
L'Eudald assenteix.

MERCÈ M'ho prendré com un *piropo*.

EUDALD Sí, sí, fes-ho!

EUDALD Hòstia, s'ha fet tard, tu! Que he d'entrar corrents, que ja se sap que si no entro, no comença la pel·lícula!

MERCÈ Té, queda't el paquet...

EUDALD Gràcies. Diumenge que ve, si vens te'n porto un...

MERCÈ Tranquil...

EUDALD Escolta, que vols que et coli?

MERCÈ Jo? És que estic esperant algú...

EUDALD Ah, estàs esperant algú...

MERCÈ Sí, estic esperant una amiga.

EUDALD Com vulguis, si vols entrar ja ho saps...

MERCÈ Doncs gràcies... Potser un altre dia, no la puc deixar plantada...

EUDALD D'acord...

MERCÈ Ep, que m'ho apunto, eh?

EUDALD El què?

MERCÈ Que un dia m'has d'ensenyar la màquina...

EUDALD Sí, sí! el dia que vulguis te l'ensenyo.

Tornem al davant! on L'Eudald ha posat en marxa el projector de Super-8 i podem veure escenes familiars amb la Mercè i els nens.

ESCENA 3.

Eudald petit cine (1)

Sona la música de Tiempos Modernos. L'Eudald està mirant la pel·lícula des d'una butaca de la sala de cinema. Menja cacauets. Al cap d'una estona, juganer, comença a tirar cacauets a un company que seu més endavant.

EUDALD Verdaguer! Verdaguer caganer!

Apareix en Mateu amb una llanterna i l'Eudald para de cop.

ESCENA 4

Som a la cabina de projecció. Se senten sorolls. De sobte, apareixen la Mercè i l'Eudald abraonats, fent-se petons. La Mercè es treu la brusa i descorda els pantalons a l'Eudald, que li cauen fins als peus. Està nerviós, per la por de ser descoberts. Se sent la veu del NO-DO de fons.

EUDALD Que se'ns acabarà el NO-DO...

MERCÈ Vine aquí... deixa estar el NO-DO!

EUDALD Espera, espera... que sento algú...

Va a mirar si ve algú, amb els pantalons als turmells.

MERCÈ Vine cap aquí!

EUDALD Mercè, que se'ns acabarà el NO-DO... Mercè, que s'acaba el NO-DO, que sortirà l'àliga, que sortirà l'àguila! Que surt l'àliga, que surt l'àliga! *[L'Eudald va cap a la màquina en el mateix moment que sentim la sintonia final del NO-DO]* Veus, ja t'ho havia dit. Ara no tinc l'altre rotllo a punt... hòstia, hòstia!

ESCENA 5

L'Eudald té uns 12 anys. Està assegut en un taula fent els deures. Arriba el seu pare.

- PARE** *[Des de fora]* Eudald! Eudald! Ets a casa? On ets?
- EUDALD** Sí, soc al menjador!
- Entra el pare, deixa una caixa de cartró en un cantó, que l'Eudald no veu, i es treu l'abric.*
- PARE** Fa estona que ets aquí?
- EUDALD** Sí, una mica. Ara acabo de tornar de ca la tieta, he deixat la carmanyola a la cuina.
- PARE** Què fa la tieta?
- EUDALD** Bé...
- PARE** Suposo que t'has portat bé, oi? No la facis enfadar, eh? Perquè amb tot el que fa per nosaltres, la pobra...
- EUDALD** Ja ho saps que no...
- PARE** Per cert, demà quan la vegis, digue-li que deixo un parell de mitjons per sorgir aquí a la còmoda, si em fa el favor... *[Pausa. Observa què fa l'Eudald i s'hi acosta]*. A veure, què estàs fent? Els *debers*?
- EUDALD** Sí... calligrafia... miri, he millorat les "erres"...
- PARE** Les "erres", sí... però les "efes"... buf... i les "haches"? *[El pare li ensenya com ha de fer les "efes" i l'Eudald ho copia]*. Mira, s'han de fer així *[li ensenya, l'Eudald després ho copia]*. Millor,

millor... però n'has de fer moltes, moltes, quan n'hagis fet moltes ja veuràs com després et sortiran iguals. I a estudi, bé? No t'han hagut de cardar cap mastegot avui els *hermanos*? Perquè ahir... *[L'Eudald no contesta]*. Eudald, ja està bé, eh? Em sents? Que no me n'enteri jo, eh? perquè te'n cardaré un altre jo al darrere, Eudald, que a estudi s'hi va per...

L'Eudald l'interromp, content i emocionat.

- EUDALD** Sap, pare, avui m'han dit que soc com en Ramallets!
- PARE** D'això parlàvem! En Ramallets?
- EUDALD** Sí, el porter del Barcelona.
- PARE** Sí, ja ho sé que és el porter del Barcelona, però com ho saps, tu, això?
- EUDALD** M'ho ha dit en Verdaguer, que li agrada molt.
- PARE:** Collons amb en Verdaguer! Ja en tirarem un bon tros a l'olla, *vaya fenomeno!*
- EUDALD** Doncs, estàvem jugant al recreo i venia en Collell amb la pilota directe cap a mi, i jo anava mirant la pilota sense perdre-la de vista i en Collell ha xutat i pam! M'he llançat a la pilota!!! I l'he parat!! Ha set molt emocionant!
- El pareriu.*
- PARE** Així que t'agrada fer de porter?
- EUDALD** Sí, m'agrada molt!
- PARE** Doncs hauries de voler ser com en Besora, que és el que fa els gols i té més admiradores i així tindràs més pretendentes...
- EUDALD** A mi no m'agrada ser *delanter!* Vós pare també hi havíeu jugat, oi?

- PARE** Sí, jo havia jugat amb l'Amikeko.
- EUDALD** *[Riu]* Amikeko? Què és això?
- PARE** És un equip d'*antes*, érem força bons, eh...
- EUDALD** *[Continua rient-se'n, del que diu el seu pare]* Vós pare en sabíeu?
- PARE** I tant! Més del que et penses!
- EUDALD** *[Rient]* No me'l sé imaginar corrent, pare!
- El pare va a buscar el regal que ha portat.*
- PARE** Mira, encara que te'n riguis de mi, t'he portat una cosa, no sabia si donar-t'ho avui... però...
- Li ensenya la caixa.*
- EUDALD** Un *regalo*? Però si avui no és cap sant...
- PARE** Sí, ja ho sé, però com que no sempre et puc fer tots els regals que voldria... *[Li ensenya el regal. L'Eudald l'observa]*. Què diries que és?
- EUDALD** *[Inspecciona una mica el regal]* Un baló de *reclament*?
- PARE** Un baló de *reclament*?
- EUDALD** Sí, per jugar...
- PARE** Em sembla que és una cosa que t'agradarà més, encara...
- EUDALD** Doncs no ho sé... *[L'Eudald obre el regal]*. Què és això?
- PARE** No saps què és?
- EUDALD** No...

- PARE** On vas cada diumenge?
- EUDALD** Mmm, no ho sé... a missa?
- PARE** No, a un lloc on t'agrada anar-hi.
- EUDALD** ... Al cinema?
- PARE** Exacte. Doncs mira-t'ho bé.
- L'Eudald mira detingudament què és i el pare li fa el gest de la màquina.*
- EUDALD** És una màquina de fer cine?
- PARE** Sí senyor!
- EUDALD** De veritat?
- PARE** I tant!
- EUDALD** Però això li deu haver costat molts diners, pare...
- PARE** Sí... m'ha costat diners, sí, però tampoc tants...
- EUDALD** Moltes gràcies pare! M'agrada molt! I d'on ho ha tret?
- PARE** Oh, no n'has pas de fer res, d'on ho tret! Ara els diumenges a la tarda, en comptes d'anar cada diumenge, cada diumenge, a Can Garcia, em podràs posar pel·lícules aquí!
- EUDALD** I tant! I convidarem la tieta Dolors i ens passarem tota la tarda mirant pel·lícules!
- PARE** *Bueno*, de moment només en podrem mirar una... m'ha donat aquesta, de moment haurem d'anar mirant la mateixa...
- EUDALD** No passa res! Moltes gràcies, pare!

S'abracen. L'Eudald va per obrir el regal.

PARE No, no... ara no...

EUDALD Va, deixi-me-la obrir...

PARE No, escolta'm, està molt bé tenir aficions, però abans les obligacions: grava-t'ho amb lletra de foc. Primer les obligacions i després les devocions... Va, i ara toca acabar els *debers*.

EUDALD: Sí, pare...

PARE I quan els hakis acabat, obrirem la caixa i ens mirem a veure com va això, que jo aquestes coses modernes no sé com van...

EUDALD Entesos, pare.

L'Eudald continua escrivint.

ESCENA 6

Entremig del canvi, es fa aquesta microescena. La Mercè porta un regal a les mans.

MERCÈ No, va, ho has d'endevinar... Sí! Que sinó no té cap gràcia! Va, què creus que és? No... una cosa que t'agrada molt... on vas cada diumenge? Doncs és clar! Ep, primer les obligacions!

S'assenyala la galta, esperant rebre un petó.

ESCENA 7

L'Eudald petit entra a la sala de màquines i comença a observar. Està fascinat. Entra en Mateu, el maquinista. L'Eudald s'espanta. Té por.

MATEU Què hi fas aquí dalt a la cabina? T'agrada tafanejar? *[Silenci. S'adona que el nano esta espantat]*. Deus estar cansat de veure la pel·lícula tantes vegades, perquè sinó no pujaries aquí a dalt. Aquesta pel·lícula, *Pasión de los fuertes*, al *menos* l'he vista vint vegades i a vegades penso... mira, aquest artista ho fa més bé ara que a les tres de la tarda, tu! Va, va, anem per feina, que encara ens agafarà amb els pixats al ventre i tota la sala es posarà a cridar... dona'm això! *[Li assenyala una bobina]*. Au, vinga, anem per feina!

ESCENA 8

Entremig del canvi, té lloc aquesta microescena.

EUDALD Pare, pare! En Mateu de Can Garcia m'ha dit si diumenge vull anar a fer cine amb ell!

ESCENA 9

L'Eudald, des de fora, està explicant la pel·lícula al seu pare. El pare, que s'ha quedat cec, seu i s'imagina la pel·lícula.

EUDALD És maca, aquesta cançó de l'*Amado mío*, eh?

El pare entra a dins l'escena. Se sent el tram de la pel·lícula Gilda en què el personatge femení parla de demanar el divorci i el personatge masculí li comenta que retiri la demanda de divorci, perquè sense el consentiment del seu marit no tindrà validesa a l'Argentina.

EUDALD Voleu una conyac?

PARE No, no, no em trobo massa bé, no estic gaire catòlic... Aquest mal... valdria més un bon cel...

EUDALD No digueu això, pare... *[Pausa, continuen escoltant la pel·lícula]*. Per fi hem pogut veure *Gilda*, eh? Feia temps que la volíem posar, la setmana passada semblava que la veuríem però al final va venir la tieta Dolors i vam haver de canviar els plans...

PARE Què passa ara, que no diuen res?

EUDALD Ara és quan en taxi van allà a l'hotel Centenario... *[Pausa]*. Per cert, l'altre dia estava remenant, endreçant coses, i em vaig trobar la màquina aquella Nic, aquella que em va regalar...

PARE El què?

EUDALD La màquina, aquella Nic, aquella màquina de fer cine. Em va fer una il·lusió! De fet, vaig pensar que em sembla que li regalaré quan tinguem una criatura, si Déu vol...

PARE O buscar-la ja la busqueu, ja...

EUDALD Sí, sí que la busquem, però no la trobem... Què vol dir, pare?

PARE Que *soc cego*, però no sord...

EUDALD Collons, pare...

EUDALD I d'on la vau treure, aquella màquina?

PARE Què sé jo... fa molts anys, d'això!

Pausa, estan escoltant la pel·lícula. Se senten les bufetades entre els protagonistes i ho comenten.

EUDALD N'hi vaig arribar a passar d'hores, allà davant d'aquella màquina! *La dama y el vagabundo* em vau regalar, sí, la vaig arribar a mirar vegades aquella pel·lícula! Encara l'altre dia quan la vaig trobar vaig recordar els diumenges amb la tieta Dolors i passant una vegada i una altra la mateixa pel·lícula! Pobra tieta, santa paciència! així què, no m'ho direu d'on la vau treure?

PARE Ai, no ho sé! em sembla que me la va portar un viatjant de Granollers, un que venia cada dimecres, l'havia comprat per al seu nano, però al seu nano tant se li'n fotia, això del cine i em va dir: "Té, a veure si al teu li fa més servei". Li vaig comprar per quatre xavos, ja pots comptar, no n'hauria pas pogut pagar-ne més, en aquella època...

EUDALD Vós pare potser no ho sabeu, però aquella màquina em va canviar la vida...J o potser no hauria fet cine ni hauria tingut aquesta passió...

PARE I l'enterramorts?

EUDALD Sí, sí, és veritat, en Mateu em va ensenyar moltes coses...

Pausa.

EUDALD I la mare?

- PARE** Collons, ja veig que no em deixaràs pas acabar la pel·lícula avui! Què et passa? Sembla que hakis menjat llengua, avui! Què passa amb la mare?
- EUDALD** Com us vau conèixer, vós i la mare?
- PARE** Ui, com vaig conèixer la teva mare?... Ai no ho sé, fill... A l'Edison, al ball o al cine...
- EUDALD** Al cine?
- PARE** Sí, no anàvem a gaire més llocs... em sembla que va ser al cine... Sempre anàvem tota una colla, i un dia allà a l'Edison ens vam trobar... em penso que en feien una del *Gordo y el Flaco* i una d'en Harold Lloyd...
- EUDALD** No m'ho havíeu explicat mai, això del cine...
- PARE** Tampoc no m'ho havies preguntat mai...
- EUDALD** Era guapassa, la mare...
- Sona la música de Gilda.*
- PARE** Oh... era molt guapa. *[Referint-se a la pel·lícula]* En aquest tros sembla que es despulli, però no es veu res, no, però t'ho imagines, saps què vull dir?
- EUDALD** Sí pare. M'agradaria recordar-me'n una mica... però quan hi penso, no aconsegueixo recordar-la...
- PARE** Oh, no te'n pots pas recordar, si quan es va morir eres un tap de bassa...
- EUDALD** I no vau pensar mai a tornar-vos a casar?

El pare es queda absort amb la pel·lícula.

ESCENA 10

La Mercè està esperant l'Eudald a l'entrada del cinema.

- EUDALD** Hola, Mercè, estàs bé?
- MERCÈ** Hola, sí, sí, tot bé... t'agafo en un mal moment?
- EUDALD** M'has espantat... sí, bé, ja ho saps, les pel·lícules ens arriben de qualsevol manera i llavors la feina... la feina és per a mi.
- MERCÈ** *[Somrient]* Tinc una molt bona notícia...
- EUDALD** Una altra bona notícia? Caram! Tot són bones notícies!
- MERCÈ** Saps en Márquez, el meu amic de Barcelona... en José, el del *Novedades*? Doncs ha trucat.
- EUDALD** Sí, sí...
- MERCÈ** Resulta que el que hi havia fent de maquinista ha plegat i ha quedat el lloc vacant!
- EUDALD** Ah, molt bé...
- MERCÈ** Què?
- EUDALD** Home, què vols dir? Què de què?
- MERCÈ** Doncs que podries fer-ho tu, no?
- EUDALD** De què? De maquinista al *Novedades*? A Barcelona?
- MERCÈ** Què et sembla?
- EUDALD** Que cada dia anar i venir i...

- MERCÈ** Va, Eudald no et facis el tonto... ara seria un bon moment...
- EUDALD** Un moment, Mercè, perdona... és que no sé si t'estic entenent bé... Què m'estàs demanant? Què m'estàs dient?
- MERCÈ** *Aviam*, alguna vegada ho havíem parlat que si sortís una feina a Barcelona per treballar...
- EUDALD** Sí, hem parlat d'això i hem parlat de moltes coses, i sí, ja sé que a tu et faria molta gràcia tornar a Barcelona... però una cosa és parlar-ne i l'altra és que de cop vens aquí i em dius que anem cap a Barcelona...
- MERCÈ** *Bueno*, no ho sé, he pensat que... que et faria il·lusió... a mi me n'ha fet tanta!
- EUDALD** No és una qüestió de si em fa il·lusió o no... només és que m'ha vingut de nou... Ara no ho puc pas deixar de cop, fa vint anys que treballo al taller!
- MERCÈ** Bueno, doncs precisament per això, no? Que penses estar-te al taller tota la vida?
- EUDALD** Doncs no ho sé, potser sí, no em desagrada la meua feina, no en tinc cap queixa, que això és una feina segura...i és per a tota la vida...
- MERCÈ** Això no ho saps pas... doncs mira, jo que em pensava que això era una oportunitat per començar una nova vida...
- EUDALD** Que no t'agrada la que tens?
- MERCÈ** No, no... jo no he dit això... *aviam*, Eudald: el teu pare ara ja no hi és... però fins ara no ens ho haguéssim pogut plantejar...
- EUDALD** Un moment... què insinues?
- MERCÈ** Doncs que fins ara el teu pare estava amb nosaltres i ens n'hem hagut de fer càrrec.

- EUDALD** I ha sigut un gran sacrifici?
- MERCÈ** Doncs mira, una mica sí! L'he cuidat durant vuit anys, eh?
- EUDALD** Doncs gràcies!
- MERCÈ** Entén-me... no és que hagi estat malament, abans no ens podíem plantejar canviar les coses, però ara sí que ho podem fer!
- EUDALD** Ara? Ara que estàs esperant un *crio*?
- MERCÈ** Doncs precisament per això també! No li faltarà de res, allà!
- EUDALD** Doncs precisament! Allà no ho sabem pas... El que tinc clar és que aquí sí, que no ens faltarà de res! Tenim tota la gent aquí al voltant, tenim feina, tenim un lloc on viure, tenim...
- MERCÈ** Sí, d'acord, però...
- EUDALD** A Barcelona...
- MERCÈ** Mira, allà per començar, tenim el pis del carrer Rosselló.
- EUDALD** El pis de la teua família?
- MERCÈ** *Bueno*, almenys al principi...
- EUDALD** Ja, però és que jo no vull que em mantingui la teua família!
- MERCÈ** No és que et mantinguin!
- EUDALD** Treballo des dels catorze anys, collons! Que m'ho he hagut de treballar molt, vull dir... ostres, que no vull dependre de ningú! *[Petita pausa]* A veure, Mercè... que no et convé... No t'estic dient no, no és un no definitiu, l'únic que t'estic dient és que és una cosa que no en podem parlar aquí al cine, i de cop i volta decidir que marxem. És una decisió molt important. Parlem-ne, seiem amb tranquil·litat...

- MERCÈ** Li haig de dir alguna cosa aquest vespre...
- EUDALD** Aquest vespre? Doncs si és així, no.
- MERCÈ** Em pensava que et faria il·lusió, la veritat. Tu no tens somnis o què? No t'agradaria treballar de la teva passió?
- EUDALD** *Bueno...* passió? No sé si vull que la meva vida giri al voltant d'això! Per a mi el cine no deixa de ser una manera d'esbafar-me, sortir de la feina i venir a fer petar la xerrada amb en Sansalvador, entretenir-me a posar la màquina a punt. Per a mi, el cine és on et vaig conèixer, on et vaig fer el primer petó. És veure les pel·lícules per aquest forat... Però no deixa de ser una afició. I si alguna cosa em va ensenyar el meu pare és que primer són les obligacions i després les devocions. I això dels somnis que dius tu, sí que en tinc, i saps quin és el meu somni? El meu somni és tenir aquesta criatura i veure-la créixer i que no li falta absolutament de res...
- MERCÈ** Mira, el meu somni també és veure créixer aquesta criatura però en un lloc on es visqui d'una altra manera, on la vida sigui una altra cosa...*[Pausa]* No ho sé Eudald, em pensava que era una gran oportunitat...
- EUDALD** No ho sé... jo tampoc sabia que aquí hi estiguessis tan malament, tan a disgust...
- MERCÈ** No hi estic a disgust, però pensava que si no ho fem ara... no sé si ho podem fer més endavant...
- EUDALD** Jo et dic que possiblement sí, que ho podem fer més endavant, però crec que ara no és el millor moment...
- Pausa.*
- MERCÈ** *Vale, vale*, d'acord... doncs ja està...
- EUDALD** Doncs ja està... *[L'Eudald observa la Mercè]* Estàs bé?

- MERCÈ** Sí, només que m'havia fet tota una altra pel·lícula...
- EUDALD** Una altra pel·lícula...
- MERCÈ** Sí...
- EUDALD** *Bueno*, ens veiem després...
- MERCÈ** Sí, fins després.

Al davant es tornen a veure projeccions familiars amb la màquina de Super-8.

ESCENA 11

L'Eudald petit torna a ser a una butaca del cinema. Sona la música de la pel·lícula Arroz amargo. Ell està fascinat i comença a parlar amb un seu company que no veiem.

EUDALD Verdaguer, Verdaguer! No te la miris tant, que et cauran els ulls! *[Pausa]* Com ho sàpiga l'*hermano*, que hem entrat a veure aquesta pel·lícula... Segur que a ell també li agradaria, però no ho diu... És guapa, aquesta Mangano, és guapa, eh? *[Pausa]* Verdaguer! Verdaguer! Verdaguer caganer, pixaner, portes calces de paper!

Entra el maquinista i el fa callar.

ESCENA 12

La Mercè omple una maleta de viatge. Eudald parla des de fora.

MERCÈ Què t'han dit dels pneumàtics, estaven bé, oi?

EUDALD Sí, sí...

MERCÈ És que tampoc els hem fet servir tant, oi? I què més? T'hi han posat líquid?

EUDALD M'han revisat el líquid de *frenos*, m'han posat líquid dels *límpies*...

MERCÈ *Vale*, perfecte, és que hem de fer molts quilòmetres, eh? Escolta, hi ha una manta, em sona, al maleter, oi?

EUDALD Dues mantes i un lot.

MERCÈ *Vale*, perfecte. Farem una paradeta, no? He fet *bocadillos*...

EUDALD De *llomillo* arrebossat.

MERCÈ ...de *llomillo* arrebossat i truita. Jo m'emporto jaqueta, Eudald...

L'Eudald entra dins l'escena.

EUDALD Vols dir que cal, una jaqueta?

MERCÈ Home i tant! Que no és el mateix aquí que allà!

EUDALD Però Mercè, que t'emportes tot l'armari? Només estem fora una nit!

MERCÈ Que no sabem quin temps farà... mira, m'emporto fins i tot les sabatilles, és que no sé si el terra serà fred, serà net... i penjadors, perquè tampoc sabem si n'hi haurà...

- EUDALD** Té, doncs... jo agafo aquest *pullòver*.
- MERCÈ** Sí, sí, agafa'l, millor. Fem una cosa... agafem aquesta bossa i la petita, a davant, amb els *bocadillos* i els passaports...
- EUDALD** Els passaports ja els tinc jo, els tinc controlats i els he posat a la *mariconera*...
- MERCÈ** *Vale*, a la *mariconera*, els portarem...
- EUDALD** Sí, així de seguida que ens els demanin, els traiem i els tenim a mà...
- MERCÈ** Una cosa, Eudald, no et facis gens el *xulo*, eh?
- EUDALD** Jo? On vols que em faci el *xulo*? A qui?
- MERCÈ** Sobretot, eh? ... A la frontera...
- EUDALD** Jo? Si vaig ben acollonit, jo!
- MERCÈ** *Bueno* ja, però ens coneixem...
- EUDALD** I com deu ser la frontera?
- MERCÈ** Ai no ho sé, però es veu que hi ha molta policia... i parla en castellà, eh?
- EUDALD** Oh, si els hi parlo en castellà, potser sí que em fotran a la presó!
- MERCÈ** No, sobretot, eh? Te'n recordes d'aquells que ens van explicar que els hi van tenir sis hores...
- EUDALD** Sí, i que els hi van obrir tot...
- MERCÈ** Exacte, per posar-se una mica així.... Que aquesta gent ja saps com són... A veure, què més? Ah sí, he agafat el diccionari...
- EUDALD** El diccionari... per què?

- MERCÈ** *Bueno*, mira, perquè he començat a mirar-me el francès i no me'n recordo de res, tu també havies fet francès, no?
- EUDALD** Sí, però amb els *hermanos*... però que la pel·lícula també és en francès?
- MERCÈ** Oh, suposo que sí, no?
- EUDALD** Ah sí?
- MERCÈ** No jo sé, però diria que sí...
- EUDALD** Haurem d'anar amb el diccionari al costat tota l'estona...
- MERCÈ** No, no ho crec pas, però no ho sé... imagina't que volem demanar *algo*...
- EUDALD** Però allà també n'hi ha que parlen en català, no?
- MERCÈ** Sí, però no sabem amb què ens trobarem... a més tenen un accent molt estranyot, no ho sé, jo... si ens entendrem...
- EUDALD** Però has pogut parlar amb la de l'hostal?
- MERCÈ** Sí, sí! Ella també tenia un accent així estrany, però vaja, ens hem entès, em sembla... ja li he dit que segurament arribaríem tard...
- EUDALD** *Vale*...
- MERCÈ** Té, tanca-la tu...
- L'Eudald tanca la maleta.*
- MERCÈ** Què, com s'ha quedat l'Elisabet?
- EUDALD** Bé, bé, *bueno*, al principi semblava allò que feia una mica la rabieta, però ja saps com és, al cap d'una estona ja ha estat, amb la tieta Dolors s'ho passa molt bé...

- MERCÈ** Ai, és que és tan petita... la trobaré molt a faltar!
- EUDALD** *Bueno*, no pateixis...
- MERCÈ** No he estat mai una nit sense ella...
- EUDALD** No, no hi hem estat mai, i potser que ho aprofitem, no?
- MERCÈ** Ah sí? Tu... que m'han dit que la pel·lícula que anem a veure és molt verda, eh?
- EUDALD** Sí, sí, que és molt verda, un que hi va anar la setmana passada em va dir que es veu que és una cosa...
- MERCÈ** A veure si no ens agradarà...
- EUDALD** I tant que ens agradarà...
- MERCÈ** Diuen que hi ha una escena que no sé què fan amb la mantega, o no sé què...
- EUDALD** Què vols dir amb la mantega?
- MERCÈ** Ah, no ho sé...
- EUDALD** A veure si haurem de comprar mantega a la frontera...
- MERCÈ** Ah! Ara que ho dius, la teva tia vol que li portem mantega i també hem de portar tabac per als de la teva feina i per a nosaltres. No ho trobes molt fort, que haguem d'anar a França per veure una pel·lícula?
- EUDALD** Sí, quin país! Però ara no estàvem pas parlant d'això...

S'abracen, es petonegen i se'n van.

ESCENA 13

L'Eudald nen i el maquinista estan asseguts menjant-se un entrepà.

- MATEU** Doncs aquell dia vaig pensar: "Aviam si se t'acabaran els carbons i no podràs veure la pel·lícula"... i tal dit, tal fet, tu! Deu minuts van faltar! Total, què vaig haver de fer? Baixo a baix a la sala, obro els llums i els hi dic: "Senyores i senyors, disculpin les molèsties però s'han acabat els carbons... i els hi vaig explicar el final!" Ah, i el NO-DO ni parlar-ne! De totes maneres sempre surt el mateix protagonista! *[riu]* I així va anar i d'aquestes te'n podria explicar un fotimer!
- EUDALD** Perquè vós Mateu, quants anys fa que feu cine?
- MATEU** Ui, ni me'n recordo, eh? Només vaig parar els anys de la guerra...
- EUDALD** I li agrada molt, oi?
- MATEU** Molt, molt. És la meva vida... la meva passió. Jo només escoltar la gent com riu i com plora, com s'emocionen i com van seguint les històries i *lo* bé que s'ho passen, ja en tinc prou. Si pogués vindria cada dia a fer cine, però noi, això no dona prou per viure!
- EUDALD** però vós de què treballeu?
- MATEU** ja t'has acabat el pa amb xocolata?
- EUDALD** Sí...
- MATEU** En vols una mica, del meu pa amb vi i sucre?
- EUDALD** Sí, gràcies!

En Mateu li allarga una llesca de pa.

MATEU Doncs jo soc enterramorts... em pensava que ho sabies?
Aquest matí hem hagut d'enterrar la iaia de Can Pujol.

Pausa. L'Eudald es queda impressionat. Es mira la llesca de pa i dissimuladament l'amaga.

EUDALD Mateu, expliqui'm més històries d'aquestes que li passen a vós...

MATEU No, no, ara no... Per avui ja n'hi ha hagut prou... Ara hem d'anar a posar la segona bobina. Diumenge que ve t'explicaré la història d'un que es va quedar tancat a dintre al cine perquè s'havia adormit...

ESCENA 14

L'Eudald petit està sol a escena, però parlant amb el seu pare.

EUDALD Pare, pare! Vós heu vist la pel·lícula *Gilda*? Uau, doncs l'heu de veure! Amb en Mateu ahir a Can Garcia la vam posar i la vam veure per aquell forat! I sabeu què? L'artista principal es diu Rita *Hayvur*... *Hayvurt* o alguna cosa així, ara no me'n recordo...

ESCENA 15

L'Eudald surt al vestíbul del cinema i es troba amb la Mercè.

- MERCÈ** Eudald...
- EUDALD** Mercè... què hi fots aquí?
- MERCÈ** Vull que parlem.
- EUDALD** Sí... parlem, però ara no tinc temps, m'he quedat sense tabac, n'haig d'anar a buscar i està a punt de començar la pel·lícula...
- MERCÈ** Res, cinc minuts, només...
- EUDALD** No tinc cinc minuts, Mercè...
- MERCÈ** *Bueno*, doncs tres *[petita pausa]*... Va, si us plau, parlem ara un moment...
- EUDALD** A veure...
- MERCÈ** *Aviam*, el que hem estat parlant abans a casa...
- EUDALD** Sí, el que hem parlat a casa, allò que et deia, no pateixis, pren-te el temps que vulguis... l'espai que necessitis...
- MERCÈ** No, no, és que jo no necessito més temps, fer-ho, necessito enllestir-ho ja!
- EUDALD** Però ara no és el lloc, ni és el moment per parlar d'aquestes coses!
- MERCÈ** És que mai no és el moment ni mai és el lloc, Eudald! Quan vols? A casa perquè hi ha la nena, aquí tampoc pot ser! Doncs, quan?

- EUDALD** No ho sé! No ho sé! Però segur que no és aquí! Tot ple de gent mirant-nos, aquí no és el moment de parlar d'aquestes coses, Mercè...
- MERCÈ** Tot ple de gent? Doncs m'és igual que ens mirin, m'és igual que hi hagi gent i a tu no sé per què t'importa tant, hòstia! Que no sé què us passa en aquest poble, amb la gent!
- EUDALD** I a tu t'agrada molt que et mirin, oi?
- MERCÈ** No!
- EUDALD** T'agrada ser la protagonista de la pel·lícula, oi?
- MERCÈ** No!
- EUDALD** ... Ser l'estrella, com si això fos una pel·lícula... Les pel·lícules es fan a dins de la sala i no aquí a fora!
- MERCÈ** No, Eudald, no! Aquí a fora també n'hi ha de pel·lícules, *aviam* si te n'enteres d'una punyetera vegada! *[Petita pausa]* No puc més, ja està, necessito marxar d'aquí! Vull que ens separem!
- EUDALD** I l'Elisabet?
- MERCÈ** Ja en parlarem, de com ho fem. No serem pas els primers ni els últims que ens separem...
- EUDALD** Així? Ja està?
- Pausa.*
- MERCÈ** Eudald, va... necessito que em facis costat... sobretot amb la nena, si li diem tots dos ho entendreà, veurà que és una cosa que és normal que passi, que...
- EUDALD** D'acord. Aquest vespre quan arribi li expliquem a l'Elisabet...
- MERCÈ** D'acord.

Pausa. Algú que passa per allà en aquell moment saluda l'Eudald. Ell intenta dissimular com pot el mal tràngol que està passant.

EUDALD Ei, què tal? Sí, sí, ja pujo, ja pujo! Ara començarem... bé la segona em sembla que t'agradarà... sí... adeu, Navarro, adeu!

L'Eudald fa un gest a la Mercè perquè ella també saludi i la Mercè saluda amb la mà. Continua la tensió i la pausa entre tots dos. La Mercè li dona el paquet de tabac.

MERCÈ Té, no vagis fins allà a comprar-ne, queda-te'l, així no perds més temps [*Petita pausa*]. Va, Eudald...

S'abracen.

EUDALD Vaig a dalt, que si jo no pujo, no comença la pel·lícula... [*Pausa. Música*] Per cert, saps quina pel·lícula posem avui?

MERCÈ *Confidencias*, no?

EUDALD Sí, amb la Silvana Mangano.

La Mercè somriu, Eudald se'n va. La Mercè es queda sola a escena plorant.

FINAL

L'Eudald torna cap a l'espai real i engega el projector. Veiem la parella passejant amb una vespa. L'Eudald busca de nou el tabac, no el troba, s'aixeca i apareix L'Eudald petit a l'espai de la pantalla jugant amb una pilota. Es miren, es somriuen.

EUDALD M'he quedat un altre cop sense *tabaco*. Vaig a buscar-ne.

L'Eudald marxa. Apareix en Mathieu.

MATHIEU I van passar els anys i el nostre protagonista va seguir escrivint l'argument de la seva pròpia pel·lícula més o menys com tothom. Una pel·lícula sense herois ni heroïnes, sense grans gestes, sense finals espectaculars... però la seva pel·lícula. Una història marcada per la passió pel cinema transmesa de pares a fills com en una sessió contínua que encara no té final.

Fotografies
Xevi Vilaregut

**TEATRE AL
MUSEU DEL TER**
MÉS ENLLÀ DE LES VISITES
TEATRALITZADES

